

Milí přátelé, bratři a sestry,

v těchto dnech se nám prolínají v podstatě tři svátky. 31. října si zejména protestanští křesťané připomněli Den reformace. Ovšem ve světě se v noci z 31. října na 1. listopadu slaví Halloween, a na dnešek, tedy 2. listopadu vychází svátek Dušiček neboli Památky zesnulých.

Podívejme se na tyto tři svátky biblickým pohledem. Začněme Halloweenem. **Halloween** má původ ve velmi starém keltském svátku zvaném **Samhain**, který se slavil zhruba před více než 2000 lety na území dnešní **Irska, Skotska a části Británie**. Tento svátek označoval původně **konec sklizně a začátek zimy**, tedy období temna a chladu. Keltové k tomu ovšem věřili, že v noci z 31. října na 1. listopadu se otevírá hranice mezi světem živých a mrtvých a duchové tak mohou navštívit tento svět. A protože se těch duchů báli, tak se před nimi chtěli chránit. Chránili se i tak, že rozdělávali ohně, nosili masky a převlékali se do kostýmů, aby duchy zmátli, nebo odradili. Nabízeli jim taky jídlo nebo dary, aby si duchy nebo víly udobřili. Když se pak v raném středověku křesťanství rozšířilo do keltských oblastí, církve se snažila pohanské svátky nahradit. Ten úmysl mohl být jistě dobrý, vždyť cílem evangelia je přece přinést svobodu od otroctví strachu ze smrti. A tak na 1. listopadu vymyslela církev jako svátek **Den všech svatých (All Hallows' Day)**. Svátek, který má připomínat všechny svaté, známé i neznámé. A noc před tím — **31. října** — se pak začala nazývat **All Hallows' Eve**, později zkráceně **Halloween**. Nakolik se tedy církvi podařilo tento pohanský svátek nahradit? Když se v 19. století **irští a skotští imigranti** přestěhovali do **Severní Ameriky**, přinesli si své tradice s sebou. Tam se Halloween postupně proměnil v **lidovou oslavu** s převleky, vyřezáváním dýní (původně to byly řepy!), sladkostmi a hrami. My se dnes ovšem můžeme ptát, je to skutečně jen nevinná lidová oslava, nebo zábava? Minulý týden jsem se jel projet na kole na Kroměřížsku, a když jsem vjel do jedné vesnice, tak mě tam u prvního domu „vítali“ dva hrůzostrašně vypadající a visící kostlivci v černých pláštích. No, jet na tom kole ve tmě, anebo se tam vypotácet v noci z hospody, krve by se ve mně asi nedořezal. O pár vesnic dále zase byli mezi stromy naaranžovaní létající duchové. Je mi jasné, že obchodníci využívají mnohé svátky k tomu, aby na nich vydělali. A dalo by se snad i pochopit lidi neznalé, kteří si chtějí před dveřmi naaranžovat vydlanou dýni a dát do ní svíčku. Ostatně dýně s vydlanou tváří vychází z irské legendy, o muži jménem **Stingy Jack**, který prý touto maskou obelstil ďábla. S velmi přimhouřeným okem bychom v této symbolice tedy mohli vidět vítězství nad smrtí a ďáblem. Ovšem z biblického pohledu, jestli někdo věří, že tato dýně má moc obelstít ďábla, pak byl vlastně sám ďáblem obelstěn. Bůh nás přece v Božím slově jasně varuje, že si nemáme vytvářet modly, ani žádné amulety, které by nás měly chránit. Vždyť v samotném Desateru čteme: **Nebudeš mít jiného boha mimo mne. Nezobrazíš si ho zpodoběním ničeho na nebi, na zemi i co je ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivě milující.** A v tom 115. žalmu jsme v úvodu četli: **Jejich modly jsou stříbro a zlato, dílo lidských rukou. Mají ústa, a nemluví, mají oči, a nevidí, mají uši, a neslyší, mají nosy, a necítí, rukama nemohou hmatat, nohama nemohou chodit, z hrdla nevydají hlásku. Jim jsou podobní ti, kdo je zhotovují, každý, kdo v ně doufá.** Když se vrátím k podobě dnešního Halloweenu, může jej jistě někdo vnímat jen jako nějaký folklór. Na druhou stranu máme v Bibli napsáno, že **celý svět je pod mocí toho Zlého, pod kletbou zákona a smrti**. A ten, který oslavuje smrt, vlastně jen dokazuje, že ještě patří ďáblu a věčné smrti, a to i tehdy, když si to neuvědomuje. Na druhou stranu každý, kdo byl v Kristu zachráněný, by měl oslavovat život v Bohu a v žádném případě se nepodílet na skutcích tmy. A co se týče toho, jestli se té inklinované noci otevírají hranice a duchové zemřelých mohou přijít k nám? Duchové zemřelých přijít nemohou. To Bůh nedovolí. V knize Kazatel 9,5 čteme, že **mrtví nevědí zloha nic**. V tom podobenství O boháči a Lazarovi jsme četli, že ani ten boháč, ani Lazar nemohli opustit místa, v kterých byli. Boháč v pekle a Lazar v tzv. Abrahamově lůně.

Možná mi ale namítneš, s kým tedy mluví lidé, kteří se účastní okultních seancí s vyvoláváním duchů zemřelých, když oni slyší hlas člověka, kterého znali? A co ten zemřelý prorok Samuel, jehož ducha si i přes Hospodinův zákaz nechal věštkyní vyvolat neposlušný král Saul a taky ho po hlase poznal? V tomhle místě se různí teologové rozcházejí. Jedni říkají, že Bůh skutečně dopustil, aby se **Samuel** na chvíli zjevil, a to jako výjimečný čin z Boží vůle, ne díky moci věštkyně, která prý ho poznala. Druhá interpretace, která je nejčastější v tradičním křesťanství ale říká, že ve skutečnosti to nebyl Samuel, ale zlý duch, který napodobil jeho podobu a hlas, aby Saulem manipuloval. Ostatně ta věštkyně viděla tohoto ducha vystupovat ze země, nikoliv z nebe! A z jiného místa také víme, že **sám ďábel se převléká za anděla světla**. Podle této interpretace duchové mrtvých nebloudí, takže to musel být padlý anděl neboli démon. Milí přátelé, Bible

varuje před okultními praktikami jako je věštění, vyvolávání duchů, předpovídání budoucnosti apod. proto, že těmito praktikami se člověk otevírá padlým andělům, d'áblu a taky smrti. Oni neumí život dát, oni jej kradou, ničí a přivádějí člověka ke zkáze. A mám za to, že oslavováním Halloweenu se člověk otevírá démonickému světu. Jinými slovy takto nenápadně vlastně člověk zve do svého života temnotu, d'ábla a smrt. Takže ne že by se o jedné noci otevřeli hranice pro zlé duchy. Člověk se jim otevírá sám slavením Halloweenu, anebo nějakým okultismem. Přichází to nenápadně. Nejprve drobnými psychickými, anebo zdravotními problémy. Proto je lépe uctívat Krista a otevřít se v NĚm životu s radostí v Duchu svatém.

Pojďme nyní, bratři a sestry, k Dušičkám neboli Památce zesnulým. I tento svátek svým způsobem zlidověl. Jsou lidé, kteří věří, že když zapálí na hrobě svíčku zesnulému, že se mu bude dařit lépe. A jsou lidé, kteří věří, že se zesnulým si u hrobu povídají. Svým způsobem je to přirozené. ***Se zesnulým nás stále pojí pouto. V paměti máme jeho slova, v srdci nám zůstává cit a jako by náš život byl s ním nějakým způsobem stále propojen.*** Přesto s ním nemůžeme mluvit. Můžeme tedy jako křesťané zapálit svíčku? Jsou křesťané, kteří to nedělají třeba právě z toho důvodu, že nechťejí mít podíl na tradicích, které jim spíše připadají jako nějaký podivný rituál. Myslím, že jako křesťané v tom ale máme svobodu a záleží na našem přesvědčení. Nemusíme zapálení svíčky vnímat jako magický rituál např. s vyvoláváním duchů. Můžeme zapálit svíčku jako symbol světla, vzpomínky a naděje. Můžeme to brát, že ***plamen symbolizuje Krista, který je světlem světa.*** Hořící svíce je také ***symbolem naděje***, že život zesnulého zvláště ve víře v Krista stále pokračuje. A tím, když svíci zapalujeme, tak je to také ***symbol lásky*** vůči tomu, kdo nám tak moc chybí. A koneckonců když vidíme rozzářené hřbitov hořící tisíci tichými plamínky, což to není symbol toho, že se jednou rozjasní a všichni při vzkříšení vyjdou ze svých hrobů, jak zaslubuje Pán Ježíš?

Bratři a sestry, zamysleme se ještě nad tím Dnem reformace. Můžeme najít s těmi dvěma svátky nějakou souvislost? Tak jako mnohde zlidověly oba ty svátky, tak bychom mohli říci, že za dob Martina Luthera zlidověla i církev. A je velký rozdíl mezi pojmy zlidovělá nebo lidská církev. Lidská církev je ta, kde lze nalézt lásku, porozumění a přijetí. Zlidovělá je ale ta, která se přestala držet Písma, věřila bludům a pověrám. A jelikož tehdy obyčejný věřící moc neznal Písmo, tak kněží zneužívali tuto neznalost ve svůj prospěch. Vymysleli ke svému obohacení ***prodávání odpustků.*** ***Martin Luther*** na to ale upozornil ve svých 95 тезích, které přibíl na vrata kostela ve Wittenbergu. V nich jasně popsal, že koupením odpustků není smazána vina a že peníze nestačí na to, aby člověku byly prominuty hříchy. Luther dále popisoval, že odpustky odvádějí křesťany od opravdového pokání a lítosti nad hříchem, protože lidé uvěřili, že je jim odpuštěno za peníze. To vlastně můžeme vidět např. v tom podobenství O boháči a Lazarovi. ***Boháč velmi bohatý, který se nádherně a vybraně strojí a den co den skvěle hodoval.*** Šaty tehdy stáli obrovské peníze. Dovedu si představit, že oproti němu ten ***chudák Lazar*** měl na sobě jen nějaký špinavý a potrháný kus hadru. A dovedu si představit, že ten boháč měl vystavenou hrobku, třeba i z bílého mramoru. Dopředu svými penězi měl zaplacen i honosný pohřeb a kněze, který ho „řádne“ odevzdá do Boží náruče na věčnost. O Lazarovi nečteme, když umřel, že byl pohřben. Bez obřadu, bez slz jeho blízkých byl odklizen a zahrabán někde za hradbami města. Lidská představa tehdejší doby byla jasně daná. Máš-li peníze, tzn., že máš Boží přízeň a Bůh ti vše odpouští. Nemáš-li peníze, asi jsi udělal něco zlého, kvůli čemu tě Bůh odsoudil a ani na věčnost tě za to nepřijme! Jaký to byl ale šok, když po smrti vzali lidské představy za své. ***Boháč se ocitl v pekle, v místech věčných muk a Lazar naopak v Boží blaženosti v Abrahamově lůně.*** Tohle podobenství vyprávěl Pán Ježíš, takže jistě poskytuje pravdivý obraz. Zajímavé je, že z místa věčných muk lze vidět do nebe. Boháč tam vidí Abrahama i Lazara ***a prosí Abrahama, aby poslal Lazara alespoň s omočeným prstem, kterým svaží jeho rty, neboť se velmi trápí v tom věčném plamenu.*** Když mu Abraham řekne, že to není možné pro obrovskou propast mezi peklím a nebem, tak prosí boháč, aby poslal Lazara alespoň za jeho pěti bratry na svět, aby je varoval. Abraham mu ale řekne, ***vždyť mají slova Zákona a slova Proroků*** a podle nich se mají přece řídit. Jenže boháč, který se najednou ocitl v realitě pekla, kterou si ani nepředstavoval, se snaží přesvědčit Abrahama, že ***když mezi bratry přijde někdo z mrtvých, že budou činit pokání.*** Abraham na to ale řekne, že ***když neposlouchají Boží slovo, že se nedají přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.*** To je jasná narážka na Pána Ježíše. On byl vzkříšen, ale mnozí stejně opravdové pokání nečiní. Co je ale zajímavé, že boháč najednou ví, co je to opravdové pokání a že je třeba jej činit ještě za časného života. Boháč už ví, že člověka nespasí peníze, ani kněz, ani třeba členství v církvi. A tak mějme to na paměti, bratři a sestry, a číňme opravdové pokání, dokud je čas. Boháčovi už nepomohla částečná proměna jeho srdce. K Lazarovi byl za života netečný, v pekle prozřel a měl najednou soucit se svými bratry. Ale to už bylo pozdě. A tak číňme takové pokání, které změní naše srdce již za tohoto života. Amen.

Modlitba píseň 320

večeře Páně

Slovo poslání: Římanům 3, 20-24

Požehnání: Kéž rostete v milosti našeho Pána. Amen píseň 384